Ч. 215 Второк 26 Вересня (8 жовтня) 1895. Рік V.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годинї по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 3.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостввах на провинциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Пращанє Є. Е. гр. Казим. Баденї'ого урядниками.

Вчера в полудне зібрало ся звиж 500 осіб переважно з урядничих кругів в ґальових мундурах на головнім двірци, щоби повитати Є. Е. п. Президента Міністрів ґр. Казимира Баденї'ого, приїздячого до Львова для зложеня уряду Намістника і попращаня урядників. Між зібраними на пероні дожидали приїзду Є. Е. п. Президента Міністрів повна Рада міста з президентом п. Мохнацким на чолі, дальше всї урядники Намістництва під проводом п. Віцепрезидента Лїдля, судівництво репрезентовали пп. Тхуржницким, Дилевскым, Бавхом, Бялоскурским і старшим прокуратором п. Воронецким. Дирекцию скарбу репрезентував п. президент Коритовский, радник Двора п. Зубрицкий, референт салїнарний старший радник п. Вайдович і всї радники Дирекциї скарбу. Також було богато старостів, що прибули з цілого краю. Крім того явили ся функционарі кравої Ради шкільної з Віцепрезидентом п. Бобжиньским, богато професорів університету, кс. архієпископ Ісакович і кружок приватних осіб, а між ними брат Є. Е. п. Президента ґр. Станїслав Баденї. На пероні був також директор зелїзницї п. Дейма.

О годинї 2-ій в полудне прибув поспішний поїзд з Відня, а висїдаючого п. Президента Міністрів повитали зібрані трикратним окликом „Нехай живе!“ По короткім привитаню з присутними, удав ся Є. Е. п. Президент Міністрів в товаристві п. Віцепрезидента Лїдля до палати Намістництва, де відтак о годинї $3^1/_2$ пополудни відбуло ся торжество пращаня з урядниками.

Перші явили ся в великій сали палати урядники політичні, т. є. Намістництва і шефи повітів. В їх імени промовив п. Віцепрезидент Лїдль, пращаючи бувшого настоятеля і дякуючи єму за тілько разів вказану зичливість для добра урядників.

Відтак п. радник Креховецкий відчитав адресу урядників політичних, висказуючу Є. Е. ґр. Баденїому честь і подяку, що не лише дбав о самих урядників, але й о їх родини та старав ся о їх добро.

Є. Е. п. Президент Міністрів приймивши ту величаву адресу, подякував зворушений, говорячи що дуже прикро розстати ся єму з дотеперішними співробітниками і все задержить їх в прихильній памяти. Яко головні честноти для урядників представив Є. Е. п. Президент Міністрів чисту совість, витревалість і охочу на карности оперту працю.

Дальше приймав Є. Е. ґр. Казим. Баденї членів кравої Ради шкільної під проводом п. Віцепрезидента дра Бобжиньского, котрий також вручив Є. Е. п. Президентови Міністрів адресу і мав до него відповідну промову, дякуючи єму, що так ревно займав ся краєвим шкільництвом, що придбав розширенє атрибуций краєвої Ради шкільної і що причинив ся до поліпшеня матеріяльного положеня учительства.

В своїй відповіди зазначив Є. Е. п. Президент Міністрів, що без сумнїву теперішна краєва Рада шкільна зуміє удержати ся на дотеперішнім становищи, котре придбало їй довіря цілого краю.

З черги явили ся урядники кравої Дирекциї скарбу з п. Віцепрезидентом Коритовским на чолї, вручаючи Є. Е. ґр. Баденїому також пращальну адресу.

Відтак прибули з пращанєм сенат академичний університету і політехніки, краєва Рада здоровля, урядники почти і телєґрафу, як також урядники инших урядів, а дальше директори середних шкіл, котрих іменем, вручаючи Є. Е. п. Президентови Міністрів адресу, промовив п. Керекярто.

Є. Е. ґр. Баденї, відповідаючи і дякуючи професорам шкіл середних за той доказ памяти і симпатиї, поручав їм і на дальше руководити ся з одної сторони прихильностию для молодежи, а з другої карностию супротив краєвої Ради шкільної.

Вкінци прибули ще з пращанєм директори і учителї семинарий і народних шкіл.

Торжество пращаня скінчило ся аж около 6-ої години вечером, а годину пізнїйше відбув ся перед палатою Намістництва похід з смолоскипами і серенада всїх получених львівских войскових музик.

О годинї 8-ій вечером стали збирати ся в сали міского касина політичні урядники на бенкет, устроєний для них уступаючим п. Намістником. Коли Є. Е. ґр. Баденї війшов о годинї $8^3/_4$ на салю, повитано его грімким окликом, почім засїло до столів около 240 участників того пращального пира. По наповненю чарок шампаном, встав Віцепрезидент п. Лїдль і в гарній мові виголосив тоаст в честь Є. Вел. Цїсаря.

Другий з черги промавляв Віцепрезидент краєвої Ради шкільної др. Бобжиньский. Тоаст его довший і красно висказаний обіймав подяку для Є. Е. п. Президента Міністрів за его плідну працю для добра краю і розвитку держави. В своїй промові зазначив др. Бобжиньский також і то, що уступаючий п. Намістник, хоч держав ся строго форм урядничих, то од-

7)

Набір пальмового олїю.

(З польского. — Гайоти).

(Дальше).

— Але єсть инша річ — зачав знов ясний мурин скоро і тихо. — Мене на то всьо від початку бере гнїв і погорда... Всїх нас тут привезли, отже нехай би ми всї тут померли, або лїпших днїв діждали... Не говорю о дон Естебанї, борони Боже! Син по него приїхав, привіз гроші, то справедливо... Ніби то також брат, але то таке братерство, що все потрібує, або вапна, або саджі, щоби було з одної глини.

— Отже, що з того? — перервав инший нетерпеливо.

— Отже то з того, що ті чорні Кубанцї, що нас опускають а причепили ся ласки дон Естебана, виссавши ще до того з нас гроші, суть підлі і зрадники.

— Гов! гов! — заперечили хором слухачі.

А один докинув:

— Ти сам перед хвилею хотїв бути таким підлим і зрадником... Встид тобі Рікардо! Зависть з тебе говорить.

— Зависть не зависть! — відповів — а таки я їм всїм скажу, що гадаю. Нехай знають.

Він скоро зірвав ся і зани окружаючі его могли его вдержати, став на середині хати і звернувши ся до дон Естебана промовив:

— Дон Естебане! Пане! Позвольте... Я хотїв би на той послїдний спільний вечер оповісти зібраним тут Кубанцям одну стару легенду нашого краю... То буде мій подарунок для тих, що їдуть... Позвольте, пане. То відносить ся лише до чорних. Я чорний, а білий не потрібує від такого ні подарунку ні науки.

Дон Естебан кивнув лише головою з усьміхом, але чорні стали скоро кликати:

— Добре!... Добре! Рікардо, оповідай! Тихо там! Рікардо Ґаінца має голос.

Рікардо Ґаінца не тїшив ся надто великою симпатиєю між своїми. Єго знали яко чоловіка дуже прудкого характеру, а при тім був він неучинний і хитрий, але мав два ключі до кубаньских сердець: умів найлїпше оповідати ріжні байки і найкрасше учив когути до борби.

Тепер сїв він по середині хати на скриночці від джину, взяв до руки бандуру і побренькуючи на ній одним пальцем так став говорити:

— Дуже давно, може перед сто роками, а може перед двіста, жили на Кубі два приятелї. Два приятелї, з причини, що були бідні, а молоді, сильні, відважні і скорі в ногах і сьвідомі ріжних доріг та викрутів, займали ся пачкарством. Пачкарством займали ся для того, бо Іспанцям, котрі все дишіли ворожднею до Куби, були сілю в оці наші красні плянтациї тютюну і то ще краснїйше анґлїйске золото, яке плило на наш остров за тютюн. Оно плило на остров, але не довго ним Кубанцї тїшили ся, бо Іспанія вскорі загорнула его в свої пазури, забороняючи продавати тютюн з вільної руки.

З вільної руки заборонила, але в тайної заборонити не могла.... Отже бігали пачкарі по цілій Кубі, бігали як земні щури.... Де найглубший яр, там певне его дном повзав пачкар, де найдикша печера, там було леговище пачкаря, де найнедоступнїйша скала, там з її верха слїдив пачкар по околици стражників; де найгірша пристань, там скакала під берегом лодка пачкаря. Таке було їх житє, небезпечне і тверде, але гарне і побожне: бо звістно, хто обкрадає злодія, має сто днїв відпусту, а Іспанія була злодієм Куби.

Отже так жили ті два приятелї, з котрих один називав ся Гілярio, а другий Горачіо. Горачіо і Гілярio називали ся і добре їм дїяло ся. — Добре їм дїяло ся, аж раз випала їм значна достава тютюну на американьский корабель, що стояв довший час в гаваньскім порті. — Стояв довший час, отже пять разів відбули дорогу там і назад, однако не на сам корабель, а до такого місця близько берега, де вже на них ждали инші товариші.

Ждали такі, що знали вири і прибережні скали як свої десять пальців, між тим як Горачіо і Гілярio гори, а в них всї проходи і стежки на память уміли.

Добре. Отже три рази ходили в одну

нако при тім не забував ніколи вщіпляти в урядників понятя, що кожду справу треба оцінювати не лише зі становища закона, але й зі становища горожаньского і публичної користи. Тоаст закінчив бесідник окликом на честь Є. Е. п. Президента Міністрів ґр. Казим. Баденього котрий присутні повторили з одушевленєм.

У відповіди на ту промову висказав Є. Е. п. Президент Міністрів вдячність, що дано єму нагоду попращати ся ще раз з дотеперішними єго співробітниками. З тої нагоди користає, щоби сягнути оком в минувшість і будучність. Минувшість представляє ся єму добре, бачить товаришів своєї праці, як виповняють совістно, охотно, ревно і витревало свої обовязки, а також як взаїмно підпирають ся — і з того набирає відваги на будучність. Єсли будучність буде така сама як минувшість, єсли буде ревне і совістне виповнюванє обовязків і взаїмне підпиранє, то без сумніву і трудности, які можуть зайти, удасть ся успішно і легко усунути. В такім поступованю добачує заразом Є. Е. п. Президент Міністрів розвязанє питанє, о котрім в послідних часах богато говорено, питанє прав і обовязків урядників і в тій гадці підносить тоаст на честь совістного розуміня обовязків та на здорових прінципах опертих прав урядників.

По окликах, котрими приймили зібрані той тоаст — додав Є. Е. ґр. Баден: Ще одно маю сказати. Як вже панам звістно, моїм наслідником іменований кн. Сангушко. Одна часть панів мала вже нагоду пізнати єго, инша ще ні. Першим не потрібую о нім говорити — другим можу заручити, що буде він стреміти в напрямі, в котрім я ішов. Рівночасно висказую певність, що ви панове будете і під єго управою рівно совістно і ревно працювати і що ціла праця піде дальше на користь і для добра краю. Отже в тій надії підношу тоаст: Нехай живе кн. Сангушко!

Відтак перейшов Є. Е. п. Президент Міністрів до примежної малої салі і розмавляв по черзі майже зі всіми участниками пира. За годину від'їхав до палати Намістництва пращаний окликами.

Нині перед полуднем явили ся з пращанєм у Є. Е. п. Президента Міністрів депутациї міст, корпорациї і інституций, а в полудне депутациї шляхти, почім Є. Екс. від'їхав о $2^1/_2$ годині курирским поїздом до Відня.

Нові Міністри.

В склад кабінету ґр. Баденього, крім Міністрів бар. Ґавча і ґр. Вельзерсгаймба, війшли цілком нові люди, тож годить ся подати їх короткі житеписи.

Ґр. Казимир Бадені родив ся дня 14-го жовтня 1846 р. в Сурохові. Покінчивши всї публичні школи і одержавши степень доктора прав в краківскім університеті, вступив до служби політичної яко практикант концептовий при краківскім старостві. В 1871 р. став старостою в Жовкві, відтак перейшов до Ряшева, був якийсь час в міністерстві справ внутрішних, а в 1879 р. обняв управу краківского староства по Залескім, котрий перейшов до Львова на віцепрезидента Намістництва. В 1886 р. уступив несподівано з уряду делєґата краківского староства і прожив майже два роки в Буску. В жовтни 1888 р., коли Залеский перейшов до Відня в місце міністра Замялковского, був ґр. Каз. Бадені іменований Намістником Галичини.

Міністер просьвіти др. Павло бар. Ґавч ф. Франкентурн родив ся 1851 р. За часів міністра Штремаєра був покликаний до Міністерства просьвіти. По уступленю міністра бар. Конрада став др. Ґавч 5 падолиста 1885 міністром просьвіти і витревав на тім уряді аж до упадку кабінету Таффого 12 падолиста 1893 р. Будучи міністром видав др. Ґавч значне число рескриптів з цїлею орґанїзациї шкіл середних, а деякі з них, як н. пр. о переповненю шкіл середних, були предметом живої дискусиї як публичної так і парляментарної. Підвисшенє оплати шкільної се памятка від дра Ґавча. В 1889 р. надано др. Ґавчови титул барона. Від 1893 р. був др. Ґавч куратором Тересийской академії, а в 1895 р. покликав єго Цїсар до палати панів.

Міністер судівництва ґр. Іван Ґляйспах родив ся 1840 р. Покінчивши студиї вступив до служби судівничої і перейшов всї степені від ад'юнкта аж до президента висшого суду краєвого при властях судових в Градци.

Міністер скарбу др. Лев Билиньский родив ся 15 червня 1846 р. в Заліщиках. В 1867 р. зі степенем доктора прав вступив до служби при львівскім Намістництві і габілітував ся яко приватний доцент для політичної економії на львівскім університеті. В 1874 р. став звичайним професором університету львівского. До ради державної війшов в 1883 р. яко посол з округа міского Станиславів - Тисьмениця. Зараз слідуючого року приняв др. Билиньский реферат в справі концесиї для північної зелїзниці. Відтак був довгий час ґенеральним референтом буджету. В 1892 р. 7 січня став др. Билиньский шефом секциїним в Міністерстві торговлї і ґенеральним директором австрийских зелїзниць державних. На тім становищи перевів многі зміни орґанїзацийні, а між иншим н. пр. і се, що понад 6000 служби зелїзничої і робітників було стабілїзованих зі сталою платнею.

Міністер торговлї бар. Гуґо Ґлянц-Eicha, родив ся 1848 р. у Відни. Карієру войскову залишив, а вступивши до міністерства справ заграничних, занимав ся там політикою торговельною і дійшов на тім становищи аж до секцийного шефа. Бар. Ґлянц має бути дуже добре обзнакомлений з ресортом торговельним.

Міністер рільництва ґр. Іван Ледебур-Віхельн родив ся в 1842 р. Будучи властителем значних посїлостий в Чехії, не вступав до служби в публичних урядах, але в політичнім житю відгравав досить знатну ролю яко посол сойму ческого. Виступав против радикальних елементів і боронив рішучо ческо-німецку угоду.

Міністер оборони краєвої ґр. Зено Вельзер ф. Вельзерсгаймб остає в тім уряді вже від 26 червня 1880 р. В парляменті старає ся оминати всякі політичні квестиї а заступати лиш справи свого ресорту. В армії ґр. Вельзерсгаймб занимає тепер ранґу фельдцайґмайстра.

Перегляд полїтичний.

Wiener Ztg. і Budapesti Közlöny оголошують відручне письмо Є. В. Цїсаря до ґр. Голуховского, Міністра внутрішних справ, зміняюче назву „Міністер цїсарского Дому“ на „Міністер цїсарского і королївского Дому“.

Рада державна має бути скликана на 22 с. м. На першім засїданю як Палати послів так і Палати панів Є. Е. ґр Бадені представить проґраму нового правительства, а п. Міністер скарбу др. Білиньский предложить прелімінар буджету.

Fremdenblatt містить такий комунїкат: Донесеня з ріжних сторін походячі, немов би була намірена зміна нашого заступництва дипльоматичного в Гаґі, як нас завіряють, без-

---

сторону з тяжкими паками тютюну, а в другу з пустими руками, а за кождим разом забирали з собою вязку перших бананів і баньку води, бо дорога їх ішла такими дикими і пустими місцями, що не було способу найти ні якої поживи, ні жерела якого небудь. Не було способу, але они мало тим турбували ся, бо то, що брали, все їм вистарало, щоби оборонити ся перед голодом і спрагою, аж до місця, де ждали їх товариші, а з ними і добра їда.

Добре. Шестий раз ішли, лише трохи поволїйше, бо й тягарі були більші і сили ослабли; тілько-ж ночий і днів бігали без відпочинку по горах як антильопи. Бігали, а тепер ідуть і дивлять ся, аж бачать — тут і там на тих стежках, котрі так знали, що де вітер галузку уврвав, то добачили, що єї нема — бачать людскі сліди. Людскі не людскі, бо іспаньских стражників. Го, го! не милили їх очи!... Сліди убитих, тяжких ніг, що топтали туди вільно і невправно, пристаючи довго на однім місци, як звичайно, коли іде той, хто розглядає ся і наслухує.... О! пачкарі так не ходили!...

— Зле, друже Гілярію! — каже Горачіо.

— Зле, друже Горачіо! — відповідає єму Гілярію.

Подивили ся на себе, а відтак, раз, два, пропали в такій гущавині, що їх там ніякий дідько, не то Ішпанець не вислідив би.

Сиділи день, сиділи два, аж стражники так близько них перейшли, що могли чути, що о них говорили. Говорили, що підуть їх шукати як раз в противну сторону, як тамтим випадала дорога.

Добре. Отже вискочили Гілярію і Горачіо з криївки і біжать. Біжать, бо треба їм ще було бігти сорок вісім годин. Треба було, але не ішло, бо ледве трохи уйшли, оба захитали ся на ногах і з ослабленя поти на них вдарили. Того ослабленя не мали чого встидати ся, коли через ті два дни їли і пили тілько, що птахи, бо бояли ся, що їм не стане бананів і води. Ах, ах! не стане, бідні люди!

Присїли, з'їли по банані, попили ликом старої води і знов ідуть.

Голод їх страшний морить.... лишили ся їм лише три банани.

Втім Гілярію кинув свою палку на землю, сів на ній і каже:

— Приятелю Горачіо! Дарма я вже не дійду. Ноги мені задеревіли, ледве дишу, а такий голод морить мене, що вдасть ся землю під собою гриз би. Треба умирати і конець.... Ти возьми ті банани і тої трохи води і біжи.... Для одного вистане. А як прийдеш на місце, поверни з приятелями, погребати моє тіло, а мій тютюн ти забери — я єго тобі дарую. — Іди, нехай тебе Бог провадить!

І пращав єго посмутнїлими вже очами і подавав єму банани.

Подавав єму банани, але Горачіо їх не брав, потряс головою, кинув свою пачку на землю, сів і каже:

— Друже Гілярію! Ти знаєш, що тобі, а я знаю, що мені. Моє серце ледве бє ся, язик мені цілком засох, я пив би власну кров, коли-б міг. Скорший мені конець як тобі. Возьми ти банани і баньку з водою, лиши тютюн і іди до товаришів. Добре кажеш: що двох не виратує від смерти, то двох спасе. Спасай себе друже, а як мене честно похорониш і даш за мою душу на службу, а перед образ мого патрона купиш сьвічку, то буде всьо, що для мене можеш зробити.... Іди! Нехай тебе стереже Пречиста Діва!

І так говорячи, дивив ся на него мутними вже також очима, немов би єго пращав.

Але Горачіо лише положив банани на земли між ним а собою коло баньки з водою і нічого не сказав.

Нічого не сказав він і тамтой не сказав також нічого і так сиділи довший час аж до заходу сонця.

Тоді Гілярію знов відозвав ся, а єго голос був вже так слабий як розтягнена струна бандури.

— Друже Горачіо, іди, поки час!

— Поки час, іди, друже Гілярію! — відповів єму тамтой.

І знов мовчали, лише від часу до часу то оден то другий йойкнув, коли їх надто стиснув голод або припекла спрага.

Вкінци Гілярію сягнув по банан і сказав:

— Друже, чоловіче! з'їдж трохи, буде тобі лекше.

— Буде лекше на хвилю — відповів розумний Горачіо — а за годину буде ще гірше. По що продовжувати конанє. Послухай мене, ще час! Я, друже, вже такий слабий, що не можу рушити ся. Але благаю тебе остатками сил, зроби сам, як мені радиш. Лиши мене і ратуй ся. Зробиш мені лекшу смерть!

Але Гілярію навіть не кинув ся.

Прийшла чорна ніч.

Оба приятелі вже не могли бачити ся, лише чули своє конанє. Конанє то було таке страшне, що на них часами находила дика, шалена охота пірвати тої трохи поживи, випити решту води до послїдної каплї!

Але що котрий мимохіть витягнув руку, то немовби єму на покрите смертельним потом чоло клали розпалене зелїзо.... такий сором єго палив.

основні, а також безосновна і вість, немов Є. Е. п. Залеский має вступити до дипльоматичної служби.

Новинки.

Львів дня 7 жовтня 1895.

— **Іменованя.** Є. В. Цісар постановою з дня 2-го жовтня поручив управительство ґенеральної Дирекциї австрийских зелїзниць державних дрови Ернестови Керберови, шефови секциї в Міністерстві торговлї. — П. Управитель Міністерства рільництва іменував радника рахункового і управителя рахункового департаменту в галицкій Дирекциї лісів і домен у Львові Йос. Гіршберґа старшим рахунковим радником. — Ц. к. краєва Дирекция скарбу іменувала ц. к. официяла податку від цукру Стан. Досковского контрольором податку від цукру.

— **Торжественне отворенє** року шкільного в ц. к. школї полїтехнічній у Львові, відбуде ся в понеділок дня 14 жовтня с. р.

— **Зелїзниця Львів-Клепарів-Янів.** Дня 2. с. м. відбула ся пробна їзда по ново окінченім шляху зелїзничім. Машина „Потоцкий", до котрої були причіплені два особові вози, виїхала о 8-ій годині з головного двірця і прибула о годині $8^{1}/_{4}$ до початкової стациї Рясна польскої. Звідси почавши, ставав поїзд на кождім мостї, а комісия інжинірів переводила їх пробу. Шлях Рясна польска-Янів тягне ся на просторі 1·8 кільометра на власнім насипі, а при перестанку Придатки, виходить на державний гостинець. Перестанки Рясна руска і Козель попереджають стацию Домажир, о 10 кільометрів віддалену від Рясни польскої. Дальше треба згадати о перестанку Ямільна, Карачинів і Козлинка. Поїзд їхав зі скористю 10 кільометрів на годину, хоч шлях цїлком викінчений і управильнений, однако се була перша їзда. Віддане тої зелїзниці до публичного ужитку наступить імовірно з кінцем сего місяця.

— **Цивільні вінчаня в Угорщинї** зачали обовязувати з днем 1. жовтня. З тої причини многі католики поспішили ся з вінчанями і як доносять з Будапешту, минувшої неділї в тамошних церквах відбуло ся по-над сто вінчань за диспензою від оповідий. Так само було в цїлій Угорщинї. На понеділок визначив найвисший трибунал судовий по-над сто розправ розводових в третій инстанциї, котрі мали бути порішені ще після давнїйшого закона. На день 1 жовтня заповіджено знов в цїлій Угорщинї до сто вінчань цивільних, переважно зі сторони жидів. Перше вінчанє цивільне одержала донька посла Мезея з фабрикантом Крісґабером. По цивільнім вінчаню відбуло ся посьвячене в божници.

— **Реформу шкіл ветеринарії** обговорювали послїдними часами відпоручники міністерства: справ внутрішних, просьвіти, рільництва і війни. Австрия має тепер два висші заведеня ветеринарскі: у Відни і Львові. Тож плян наук і іспитів в тих заведенях має бути зреформований а головні точки реформи вже уложені. На будуче будуть прийматись до тих заведень, яко звичайні студенти, лише матуристи з ґімназий і шкіл реальних (тепер досить шість кляс школи середної). Плян науки буде розширений і має тревати чотири роки замість трех. Вимоги що-до трех іспитів будуть заостреиі. Крім того показує ся потреба академиї ветеринарскої, яку вже мають в Німеччинї.

— **Холєра.** В Тернополи померли на холеру дня 4-го жовтня дві особи, більше недужих нема. — В Буцневі, того-ж повіта, занедужала одна особа, померли дві, лишив ся один недужий в лїченю. — В Острові, того-ж повіта, лишило ся ще двох недужих на холеру в лїкарскій опіцї. — В Янові, теребовельского повіта, лучили ся чотири підозрілі випадки занедужаня, з котрих три скінчили ся смертию; крім того в Струсові, того-ж повіта, буле два випадки, з котрих один смертельний; бактериольоґічні розслїди тих всїх випадків холєри переводять ся.

— **Малі палії.** Сини одного цеґольняного робітника у Львові підпалили при ул. Снопківскій ч. 21 буду садівника, від котрої відтак займила ся грушка. Причиною підпалу була месть на садівнику за то, що надто пильнував овочів в огородї.

— **Великі надії** віщує на будуче 10-лїтний Герш Наєр, котрий прийшовши вчера до склепику при ул. Замарстинівскій ч. 3, щоби купити за пів крайцара часнику, украв з шуфляди 3 зр. і кількадесять кр. Малого злодія арештовано кілька годин пізнїйше, однако найдено при нім вже лише 20 кр.

— **Убийство.** З Рави рускої доносять: В ночи на 1-го с. м. при маґорівскій рогачці в суперечці з незвістними селянами, вертаючими з ярмарку, пхнено острим знарядом поза ухо Франца Пекарского, шевского челядника зі Львова, котрий мав тут ставати до войска. Смертельно скалїчений добіг на подвіре господаря Когута і там віддав духа. Жандармерия глядить за виновниками.

— **Епідемічний біль зубів** певно належить до рідких випадків. А така пошесть мала появити ся у вояків, котрі вертають з маневрів в Штіраль. Біль виступає цїлком в формі епідемії і официри як також вояки терплять тяжко. Для лїкарів така епідемія була цїлком нова і они ще не винайшли причини повстаня і перебігу тої слабости.

— **Берлин морскою пристанию.** Окінчене Балтийского каналу дало в Німеччинї заохоту до ще сьмілїйшої гадки, а іменно до заміни Берлина на морску пристань. Той проект з огляду технічного не представляє поважних перепон. Кошти мають виносити 200 міліонів марок, отже лише трету часть того, що видано на Балтийский канал. Новий морский канал мав би устє не в самім Берлинї, але в озері Теґель, положенім на захід від пруської столицї; простір між озером а містом, був би ужитий на будову великих складів. Канал ішов би долиною Одри, вздовж її лївого берега, аж до Ґрайтенгуґен, де впадав би до ріки. Можна припускати, що пароходи перепливали би канал в сїмнайцятьох годинах.

— **Зелїзниці перед 60 роками.** Коли в 1835 р. зачали перший раз уживати зелїзниці, люди готовили ся до неї мов би на смерть. В передодень подорожи прощали ся з кревними, знайомими, часом списували навіть завіщане. В Анґлії долучили ся до обави о здоровлє і житє ще упередженя кастові. Маґнати не могли погодити ся з гадкою, що мусять їхати в однім ваґонї з людьми низшого походженя. На се винайшли спосіб: Повіз ставляли на плятформи і маґнат їхав мов власними кіньми, лише скорше. Нещасливий випадок відстрашив від подібних подорожий. В 1847 р. їхала ґрафиня Зетлянд з служницею, повіз запалив ся від іскор з машини, а щоби виратувати ся, вискочила ґрафиня на бранкард і коли-б не близька стация, була би певно згоріла. Подібна катастрофа лучила ся рік перед тим у Франциї. Очевидно мусїли такі нещасливі випадки знеохочувати, хоч треба признати, що вже тодї були всякі зарядженя осторожности. Що 500 метрів стояв дорожник з сиґналом, а зелїзничі урядники підлягали військовій дисциплїнї. Майже від самого початку осягнено значну скорість. В 1836 р. поїзд з Ґрініч їхав 96 кільометрів на годину. Звичайна скорість виносила 60 кільометрів. Помимо упереджень і обав зиски були відразу досить значні. Зелїзниця з Менчестра до Лївerпуль принесла в першім році 45.000 франків від кільометра з самого перевозу пасажирів. Кошти будови виносили від кільометра 370.000 франків; отже перевіз пасажирів давав вже 6 процент від вложеного капіталу.

Телеграми

Відень 7 жовтня. П. Міністер судівництва поручив галицким судам виготовити виказ всїх нафтових теренів в Галичинї, розіслати їх торговельним палатам і нотувати всї зміни в їх власности. — Wiener Ztg. оголошує санкцию ухваленого галицким соймом закона, признаючого вільні лїта податкові перебудованим домам в Перемишли.

Білград 7 жовтня. Королева Наталія верне тут за шість тиждків і замешкає тут в новій палатї.

Льондон 7 жовтня. Парлямент відрочено до 22 грудня.

Константинополь 7 жовтня. На місце міністра внутрішних справ Туркана паші покликано его попередника на тім урядї міністра Саіда пашу.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

„Тамтой витримує, а ти не можеш витримати?" — шептало в них щось. — „Не ганьба-ж тобі?"

Аж розвиднїло ся сїро і мрачно.... З очий кождого визирала смерть, і так дві смерти око в око собі поглянули, аж перепудили ся себе, а ті, в котрих сидїли, задрожали.... Вже не могли говорити, лише подали собі руки.

Так їх найшли кілька годин пізнїйше товариші, котрі, не діждавши ся їх на умовленім місци, пішли їх в ночи шукати.... Пішли і найшли два трупи вже зимні, що держали ся нерозривно за руки.

Між ними лежали нетикані банани і недопита вода.

Так з голоду і спраги сконало двох приятелїв при їдї і напитку.

Волїли разом згинути, як ратувати ся поодиноко.... То були правдиві приятелї!...

Але то діяло ся перед сто, а може й перед двіста роками....

Нинї таких вже нема.

Рікардо Ґаінца замовк, добув зі струн бандури на закінчене протяжний тон і понуро повів очима по зібранім товаристві, задержуючи свій зір на десятьох чорних вибраних, немов би їх пятнував.

І всї они під впливом того погляду поспускали голови. Навіть Корезма, хоч рушав раменами і насупив брови, видавав ся змішаний, а бідний Кастільльо сховавши лице в долонї, тихо стогнав.

Серед загального мовчаня відозвав ся спокійний і поважний голос дон Естебана Ферронди:

— Твоя повість, Рікардо, зле дібрана, а твої приятелї нерозумні.... Їх посьвячене, котре нікого не спасло, було лише упором і фальшивою гордостию. Треба Богу дякувати, коли, як кажеш, Куба не має вже таких людий.... Они роблять звичайно більше злого як доброго. А й о тім забув ти Рікардо, що твоїм приятелям ходило лише о житє, коли тим, до котрих ти то говориш, іде о то, що дорожше від житя: о волю і Кубу!

Ті слова упали як горючі іскри в огонь, политий зимною водою Рікардової повісти. В однїй хвили з усїх грудий видер ся оклик:

— Нехай живе Куба! Нехай живе дон Естебан Ферронда! — задзвенїли бандури, забрячали мараки.

І нагле немов по німій умові висунуло ся з кружка присутних кількох Кубанців, з котрих кождий держав якийсь інструмент в руцї. Засїли кругом на земли, з виїмком одного, котрий станув по серединї, відсуваючи ногою бочку в джіну, з котрої перед хвилею встав Ґаінца.

Той ще більше насуплений, всунув ся в найтемнїйший кутик хати і посилав звідтам зловіщі погляди своїх понурих очий.

Але нїхто вже на него не зважав. Мануіл Корезма прискочив до великого бубна і приклякши на нїм, бив в него з усїх сил і при тих монотонних глухих звуках, жалїбних тонах бандури та грохотї марак, відозвала ся дивно сумовита, повільна, немов сонна, але висказуюча розпуку мельодия.

Співак її стоячай по серединї мурин, обертаючи ся на всї сторони, присїдаючи під музику до землї і плескаючи легко в витягнені перед себе руки. А ті его повільні, змучені рухи, годили ся з нотою і змістом піснї: сказав бись, що гнете его великий тягар, під котрим порушає ся поволи, але не упадає.

(Дальше буде).

І н с е р а т и.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.